

כתיבה כתיבה כתיבה

איך לקרוא ולענות נכון על שאלת בגרות

כתיבה כתיבה כתיבה - שלב א "מה יוצא לי מזה?"

קריאה נכונה של השאלה

1. מה נושא השאלה?
2. קריאה נכונה של השאלה? כיצד אני יכולה לשאוב מידע מהשאלה עצמה?
3. איך בונים את "מאגר המידע" שבו אשתמש לקראת בניית התשובה?
4. הבנה של ההוראות - הצג, הסבר, תאר
5. איך אני מתייחסת לקטע מקור? וכיצד אני משתמש בו?

STUDY
HARD!

כתיבה כתיבה כתיבה - שלב ב

בנייה נכונה של טיעון והסבר נכון לשאלה

1. משפט פתיחה - זמן, מקום והצגת הנושא של השאלה ומה ההקשר שבו אני אעסוק בתשובה
** שלב קריטי - כאן אתה מראה לבוחן שאתה יודעים על מה אתם עונים ושאתם מתמצאים בחומר הנלמד
2. מענה ישיר על השאלה - הצגה של... , הסבר על/של...
3. שאלת עמדה - הצגת עמדה תוך התבססות על שתי דוגמאות היסטוריות
4. שאלת השוואה - התייחסות 2 קירטריונים לפחות
5. שאלת מקור - התייחסות והתבססות על קטע המקור
6. סיכום התשובה

השוואה/עמדה

- התייחסות לרעיון, עמדה או טענה על ידי אירועים היסטוריים

הדגם

- התייחסות לאירועים, מקרים, אישים ספציפיים

תאר

- מה קרה באירוע? מה סדר האירועים? מה היה שם?

הסבר

- איך קרה? למה קרה?

הצג

- איפה? מתי? מי? מה?

התייחסות לאירועים מחומר הלימוד

אירועים ומושגים כללים

A writer's best friend

מילות קישור

מילות ויתור	הסבר והדגמה	מילות תוצאה	תוספת	מילות ניגוד	מילות טיבה
אף על פי למרות אף ש... למרות זאת על אף זאת אף על פי כן על אף גם כי אפילו אף כי בכל אופן על כל פנים	כלומר דהיינו רוצה לאמר הווה אומר במילים אחרות משתמע מזאת זאת אומרת הוא אשר לאמור ללמוד ש... פירושו של דבר	לפיכך משום כך מסתבר כי הודות לכך כתוצאה מכך מכל מקום לכן מן האמור לגיל יוצא ש... עקב זאת על כן אי לכך בגלל זה המסקנה העולה היא נמצא ש... מכאן ש...	בנוסף יתר על כן דבר נוסף גם כמו כן נוסף על כך אף זאת ועוד למעלה מזה פנים נוספות לעניין זה יתרה מכך וגם זאת ולא עוד אלא לא די ש חוץ מ אחרת למשל לדוגמה כגון	אולם חרך אבל אך ברם לעומת זאת קרע עמוק נפער בין אלא שונה בתכלית השינוי דווקא רק שונה מקצה לקצה לעומת בניגוד ל כנגד אומנם אבל עם זאת לכאורה במבט ראשון ניתן להניח	עקב מפני ש... מאחר ש... בשל כיוון ש... משום ש... נובע מכך ש... לפי ש... היות ש... הואיל ו... כי יען כי בזכות הודות תודות על אף ש... לרגל (שם עצם) בגלל (שם עצם) מחמת (שם עצם) משום (שם עצם) מפאת ה... בגין כתוצאה מ... בעקבות כך

הדגשה	שני צדדים לרעיון	מילות תכלית	מילים המביעות החלטיות	מילות השוואה	נסחים זהירים
אכן בייחוד ודאי ראוי להדגיש במיוחד	מחד גיסא ומאידך גיסא בצדו השני של המטבע לא כל שכן קל וחומר על אחת כמה וכמה	כדי למען לשם על מנת ש... במטרה ש...	ברור לחלוטין אין ספק ש... ללא ספק דומה ש... ניתן לומר ש...	יחסית ל... כך גם בניגוד ל... כך אף כשם ש... אף כמו לעומת כפי ש... בדומה ל... בהשוואה ל...	כנראה יתכן מתקבל על הדעת קרוב לוודאי נראה ש... בדרך כלל אפשר ש... אולי דומה ש... מן הסתם

קריאה נכונה של השאלה - שאלת ידע

12. מנהיגים ואישים בתנועות הלאומיות

נושא השאלה ←

א. הצג את המאפיינים של מנהיגי התנועות הלאומיות באירופה במאה ה-19.

(6 נקודות)

ב. הסבר את תרומתו של הברון רוטשילד או את תרומתו של אליעזר בן-יהודה ליישוב היהודי

בארץ-ישראל. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות. (9 נקודות)

קריאה נכונה של השאלה - שאלת ידע

הבסיס למשפט פתיחה

12. מנהיגים ואישים בתנועות הלאומיות

א. הציג את המאפיינים של מנהיגי התנועות הלאומיות באירופה במאה ה־19.

(6 נקודות)

ב. סבר את תרומתו של הברון רוטשילד אן את תרומתו של אליעזר בן־יהודה ליישוב היהודי

בארץ־ישראל. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות. (9 נקודות)

3 מאפיינים:

- כריזמטי
- משכיל, בורגני
- סמכות מהעם

- בחירה של אחד האישים
- איך תרם? הצגת פעילותו
- למה תרם- ההסבר בא לידי ביטוי על ידי הדוגמאות!

קריאה נכונה של השאלה - שאלת עמדה

צמיחת התנועות הלאומיות

א. יש הטוענים שתנועת ההשכלה הייתה גורם מרכזי שהשפיע על צמיחת התנועות הלאומיות

באירופה במאה ה-19, ויש הטוענים שהתנועה הרומנטית הייתה גורם מרכזי שהשפיע על צמיחה זו.

הצג את עמדתך בעניין זה, והבא שני נימוקים. בתשובתך התבסס על עובדות היסטוריות.

(9 נקודות)

ב. הסבר שני גורמים ייחודיים שהשפיעו על צמיחת התנועה הציונית.

(6 נקודות)

קריאה נכונה של השאלה - שאלת מקור

לפניך קטע מתוך דו"ח של הקונגרס הציוני השישי (1903), ובו נחמן סירקין (פעיל ציוני) מציג את עמדתו בנוגע לתוכנית אוגנדה.

רצינות השאלה העומדת לדיון מחייבת להתגבר על רגשות ולנהוג לפי השכל הישר, ואילו הנימוקים שהביאו מתנגדי התוכנית אינם אלא רומנטיים.

לא הבגידה בציון מכריחה אותנו לפנות אל ארץ אחרת, אלא המצוקה הקשה של המונינו והצורך הדחוף בהסדרת ההגירה תובעים מאיתנו תשובה, והציונות חייבת ליטול לידיה את היוזמה בשאלות החיוניות האלה של היהדות. אם לא נעשה זאת נסבול אבדות כבדות, שכן מדי שנה בשנה מתפזרים הרבה יהודים על פני כל ארצות כדור הארץ, ושאלת ההגירה מחמירה והולכת. כנציגים של ההסתדרות היחידה ביהדות עלינו להיענות לצורך הזה. אם אנחנו לא נטפל בעניין, תטפל בו חברת יק"א או ארגון פילנטרופי אחר, והעניין רק יפסיד מזה.

אין זה נכון, כי עם קבלת ההצעה לגבי אפריקה המזרחית אנו מוותרים על התקווה לארץ ישראל. הלא המניעים הפנימיים הדוחפים אותנו לארץ ישראל אופיים אינו סוציאלי-כלכלי בלבד, אלא גם נפשי-מוסרי; אמור מעתה, אין לנו לחשוש מפני אפריקה המזרחית, כי היא לא תספק את הרגש הלאומי שלנו.

(ש' קולת [עורכת], הרעיון הציוני והקמת מדינת ישראל, כרך א, תל, תשמ"ה, עמ' 48)

קריאה נכונה של השאלה - שאלת מקור

מקור — הרצל

- א. הסבר את הפתרון לבעיית היהודים על פי הספר "מדינת היהודים" שכתב הרצל, והצג שתי פעולות של הרצל (מלבד הצעת תוכנית אוגנדה) לקידום פתרון זה. (7 נקודות)
- ב. לפניך קטע מתוך דו"ח של הקונגרס הציוני השישי (1903), ובו נחמן סירקין (פעיל ציוני) מציג את עמדתו בנוגע לתוכנית אוגנדה.

רצינות השאלה העומדת לדיון מחייבת להתגבר על רגשות ולנהוג לפי השכל הישר, ואילו הנימוקים שהביאו מתנגדי התוכנית אינם אלא רומנטיים.

לא הבגידה בציון מכריחה אותנו לפנות אל ארץ אחרת, אלא המצוקה הקשה של המונינו והצורך הדחוף בהסדרת ההגירה תובעים מאיתנו תשובה, והציונות חייבת ליטול לידיה את היוזמה בשאלות החיוניות האלה של היהדות. אם לא נעשה זאת נסבול אבדות כבדות, שכן מִזֵּי שנה בשנה מתפזרים הרבה יהודים על פני כל ארצות כדור הארץ, ושאלת ההגירה מחמירה והולכת. כנציגים של ההסתדרות היחידה ביהדות עלינו להיענות לצורך הזה. אם אנחנו לא נטפל בעניין, תטפל בו חברת יק"א או ארגון פילנטרופי אחר, והעניין רק יפסיד מזה.

אין זה נכון, כי עם קבלת ההצעה לגבי אפריקה המזרחית אנו מוותרים על התקווה לארץ-ישראל. הלא המניעים הפנימיים הדוחפים אותנו לארץ-ישראל אופיים אינו סוציאלי-כלכלי בלבד, אלא גם נפשי-מוסרי; אמור מעתה, אין לנו לחשוש מפני אפריקה המזרחית, כי היא לא תספק את הרגש הלאומי שלנו.

(ש' קולת [עורכת], הרעיון הציוני והקמת מדינת ישראל, כרך א, תל, תשמ"ה, עמ' 48)

על פי הקטע, הסבר מהי העמדה של סירקין בנוגע לתוכנית אוגנדה, והצג מן הקטע שתי עובדות היסטוריות שעליהן הוא מבסס את עמדתו. (8 נקודות)

